

گزارش تفحص از برنامه چهارم قرائت شد

افزایش بیکاری و کاهش رشد اقتصادی

اما نه‌تنها چنین نشد، بلکه دو برابر نیز افزایش یافته است. هزینه‌های جاری دولت نیز دو برابر برنامه پیش‌بینی‌شده است. در برنامه چهارم پیش‌بینی شده بود که کسری بودجه مالی برای تأمین اعتبارات هزینه‌ای کاهش یابد اما تا ۹ برابر بیش از پیش‌بینی قانون برنامه، افزایش یافته است. در راستای تحقق کاهش اتکا به نفت، هیچ اقدامی نشده است. منابع و مصارف در تمامی بودجه‌های سنواتی بیش از سقف پیش‌بینی در قانون برنامه بوده و تا مرز دو برابری پیش رفته است. عدم بودجه‌ریزی عملیاتی و انضباط مالیاتی، از عمده‌ترین دلایل این عارضه است، چرا که اهداف کمی و کیفی قانون برنامه چهارم محقق نشده است. متوسط نرخ تورم بر طبق برنامه چهارم توسعه باید به ۹/۹ درصد کاهش می‌یافت تا به تورم یک‌رقمی در پایان این برنامه می‌رسیدیم، اما چنین نشد نه در بازار ارز و نه در بازار پول، چرا که برداشت از حساب ذخیره ارزی سالانه تشدید شده و سهم بخش خصوصی هم تخصیص نیافته است. علاوه بر به هم خوردن سازوکار حساب ذخیره ارزی، با رشد نقدینگی بیش از ۲۰درصد مواجه بودهایم. در سال‌های ۸۵ و ۸۶، تسهیلات بنگاه‌های زیودپارده رشد یافته اما با کاهش سپرده‌های دولتی روبه‌رو بودهایم. سیاست‌های انछادی پولی و ارزی دولت سبب شد که تورم در برنامه چهارم افزایش یابد و دستیابی به تورم یک‌رقمی محقق نشود. بورس نیز دایما در حال نوسان بوده و سود ناشی از آن در این چهار سال کاهش یافته است. البته سازمان بورس در راستای تحقق اهداف برنامه تلاش‌های موثری داشته است.

در برنامه چهارم پیش‌بینی شده بود که از محل منابع سرمایه‌گذاری‌های شرک‌تهای دولتی کاهش یابد اما نه‌تنها چنین نشد که سرمایه‌گذاری‌های دولتی افزایش هم یافت. ۶۰۰ هزار میلیارد ریال سهام دولتی باید واگذار می‌شد که تنها ۳۰درصد به بخش غیردولتی واگذار شده که نمایانگر تداوم مدیریت دولتی است و اهداف خصوصی‌سازی محقق نشده است.

عدم تحقق افزایش صادرات غیرنفتی، دیگر عنوان این گزارش تفحص بود. به دلیل تداوم رایبه تسهیلات ارزی و معافیت عوارض، صادرات غیرنفتی افزایش متناسب با اهداف برنامه نداشته است. به جای رشد ۹/۵ درصد صادرات غیرنفتی، تراز حساب جاری غیرنفتی با ۵۸ میلیارد کسری مواجه شده است! در «اسپشناسی برنامه چهارم توسعه» آمده بود: عدم علم تحقق اهداف این قانون برنامه در ضعف نظام‌های تصمیم‌سازی،ساختارنظام‌سیاست‌گذاری، نهادسازی و نقش دولت و تعامل با نظام جهانی و منطقه‌ای است اگرچه برخی اقدامات اصلاحی، نیازمند کارهای بلندمدت است اما مشکلات برنامه‌ریزی و تطابق برنامه‌ریزی با اهداف کلان را در کوتاه مدت می‌توان مرتفع کرد. در این گزارش آمده بود که برنامه چهارم تکرش مشخصی نداشته و برخی اهداف آن غیرشفاف بوده یا اینکه خارج از توان دولت بوده است که موفقیت را کاهش می‌د.

البته‌انحلال سازمان مدیریت،تغییرسیاست‌های مدیریتی از این دست و تغییر سیاست‌های ارزی، تغییر سیاست‌های مسکن و حامل‌های انرژی، تغییر در تعامل با نظام‌های بین‌المللی، تغییر در سیاست خارجی با افزایش تحریم‌ها و... از عوامل مؤثر در این امر بوده است. کاهش سرمایه اجتماعی، افزایش سهم بخش‌های شبه دولتی، تأخیر در به‌یوبررداری و... نشان داده که نیازمند فراهم‌ آوری امکانات تسهیل‌کننده‌هستیم.

تأخیر دولت در رایبه گزارش‌های نظارتی از اجرای برنامه چهارم، تناقضات این گزارش‌ها و نامشخص بودن اجرای قوانین بودجه سنواتی سبب شده که نظارت کارآمدی بر اجرای قانون برنامه چهارم انجام نشود. گفتنی است گزارش تحقیق و تفحص از برنامه چهارم، ۶۰ صفحه بود که تنها بخشی از آن در جلسه علنی روز گذشته قرائت شد، باهنر، نایب‌رئیس مجلس، اعلام کرد که مشروح این گزارش در اختیار نمایندگان و رسانه‌ها قرار می‌گیرد.

خبر

واگذاری ۳میدان نفتی ایران به اوکراین

■ **مهر:** طرح توسعه سه میدان نفت سنگین ایران به ارزش تقریبی نزدیک به یک میلیارد دلار به یک شرکت نفتی اوکراین واگذار شد. پس از واگذاری قرارداد یک میلیارد دلاری طرح توسعه میدان نفت سنگین زاغه به شرکت تانت نفت روسیه، به‌زودی قرارداد توسعه سه میدان نفت سنگین ایران به یک شرکت اوکراینی واگامی می‌شود. بر این اساس امسال قرارداد توسعه میادین نفت سنگین کوه موند، پوشگان و کوه کاکلی بین شرکت مهندسی و توسعه نفت ایران (زیرمجموعه شرکت ملی نفت) و شرکت نفت و گاز پروم پارس اوکراین امضا خواهد شد. بر اساس طرح جامع توسعه برای توسعه این سه میدان نفت سنگین دو فاز پیش‌بینی شده است که به منظور تولید زودهنگام روانه پنج هزار بشکه، در فاز نخست توسعه روانه ۱۰ تا ۱۲ هزار بشکه و در فاز دوم توسعه حدود ۲۵ هزار بشکه نفت سنگین از این میادین استخراج شود.

سمت‌وسوی تازه چالش سهم تولید

مصباحی‌مقدم:پرونده‌دولت را به‌قوه‌قضاییه می‌فرستیم

عکس: بهمن صادقی

دهد. وی با بیان اینکه گزارش ارایه شده از سوی وزارت صنعت به مجلس در مورد اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها در بخش صنعت یک گزارش کلی است، به فارس اظهار داشت: انتظار داشتیم در این گزارش در مورد سه موضوع تسهیلات، وجوه اداره شده و کمک بلاعوض، که در هشت بند قانون هدفمندی یارانه‌ها مورد توجه قرار گرفته، توضیح داده شود. وی ادامه داد: بر این اساس از وزیر صنعت خواستیم تا طی گزارش به مجلس اعلام کند که به طور تفکیک شده چقدر برای بخش‌های مختلف صنعتی از محل یارانه‌ها هزینه شده است. وی ادامه داد: هنوز مشخص نیست که چقدر از ۳۰درصد سهم تولید از درآمد هدفمندی طی سال گذشته و ۲۰درصد این سهم است تا این سهم صرف بهسازی خطوط تولید و کمک به تامین بخشی از هزینه‌های تولید همچون هزینه‌های سوخت شود. اما تولیدکنندگان می‌گویند چیزی از سهمی که قرار بودبخش تولید را در جهت بهسازی خطوط تولید پاری کند، ندیده‌اند و در این میان برخی نیز از پرداخت شدن بخشی از این سهم در قالب کارت انرژی برای پرداخت بخشی از هزینه‌های سوخت خبر می‌دهند که قابل دفاع نبوده و مجلسی‌ها را در کنار تولیدکنندگان قرار داد تااز پرداخت نشدن سهم تولید از هدفمندی یارانه‌ها خبر دهند. مصباحی‌مقدم در حالی از ارجاع پرونده تخلف دولت می‌گوید که دولتی‌ها همواره از پرداخت شدن این سهم حکایت کرده‌اند. حتی چند روز پیش مدیرعامل سازمان هدفمندی یارانه‌ها اعلام کرد که دوستان به اشتباه موضوع را برداشت کردند، پرداخت یارانه بلاعوض و نقدی به واحدهای تولیدی از زمان اجرای طرح هدفمندی یارانه‌ها قرار نبود اجرا شود، بلکه حمایت از تولید به صورت غیرنقدی و در راستای قابلیت‌پذیری و توسعه واحدهای تولیدی صورت گرفته است. رقابت‌پذیری و حمایتی که به گفته تولیدکنندگان با افزایش هزینه‌های تولید خبری از آن نیست، در حالی است که به‌روز مرادی اظهار داشته بود که در سال گذشته چهارهزار و ۲۱۶میلیارد تومان قرار بود به صورت کمک‌های غیرنقدی و در جهت حمایت از تولید و توسعه رقابت‌پذیری به واحدهای تولیدی یارانه ارایه شود که از این میزان چهارهزار و ۳۵۸میلیارد تومان پرداخت شد. یعنی یک‌درصد بیش از آنچه که پیش‌بینی شده بود. در ۹ ماهه سال جاری نیز شش‌هزار و ۶۸۲میلیارد تومان پرداخت شده است که ۸۲میلیارد تومان بیشتر از تعهد سازمان هدفمندی یارانه‌ها بوده است. مرادی در حالی با اعداد و ارقام سعی در تایید پرداخت سهم بخش تولید از هدفمندی یارانه‌ها دارد و حتی از بیشتر پرداخت شدن این سهم خبر می‌دهد که مجلسی‌ها همچنان در انتظار گزارش جامعی از جزئیات هدفمندی یارانه‌ها در بخش صنعت هستند. جزئیاتی که اگر اینچنین مثبت بوده و حتی بیش از سهمی که باید به بخش تولید تعلق می‌گرفت به این بخش داده شده است، مرادی در سوال دارد که چرا به گزارش جامعی تبدیل نمی‌شود تا آرامش را به سرنوشت سهم تولید بازگرداند و مجلسی‌ها را در کنار دولت قرار دهد تا از پرداخت شدن سهم تولید دفاع کنند. در همین خصوص حمیدرضا فولادگر عضو کمیسیون صنایع مجلس با بیان اینکه هنوز گزارش جامعی از اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها در بخش صنعت به مجلس ارایه نشده است، گفت: از وزیر صنعت خواستیم تا جزئیات این موضوع را به مجلس ارایه

اقتصاد

قوه مقننه به دو فوریت طرح رای داد

اجرای یارانه‌هدفمند با تفسیر مجلس

عکس: مهدی حسینی شرق

شرق:اجرای سلیقه‌ای قانون هدفمندی توسط دولت و بی‌توجهی به تبعات این اقدام در نهایت موجب شد تا مجلس شورای اسلامی با دو فوریت طرحی موافقت کند که بر اساس آن ماده ۱۲ قانون هدفمندی یارانه‌ها تفسیر و از اجرای نادرست این قانون جلوگیری خواهد شد. بر اساس این گزارش نمایندگان در جلسه علنی دیروز بررسی دو فوریت طرح استفسارپه ماده ۱۲ قانون هدفمندی یارانه‌ها را که به ۹۸ امضا تقدیم مجلس شده است، مورد بررسی قرار دادند. محمد دهقان، عضو هیات‌رئیس‌ه مجلس و نماینده مردم چناران به عنوان یکی از طراحان اصلی این طرح گفت: پس از اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها بسیاری از پروژه‌های برقی و گاز و آب دچار اختلال شده است و شرکت‌های ذیربط نه تنها قدرت پاسخ‌گویی به پیمانکار طلبکار را ندارند، بلکه در پرداخت حقوق کارکنان خود نیز دچار مشکل شده‌اند و این وضعیت در شأن و نظام جمهوری اسلامی نیست. وی اظهار داشت: ماده ۱۲ قانون هدفمندکردن یارانه‌ها تصریح دارد که تمام منابع حاصل از اجرای این قانون باید به حساب خاصی به عنوان هدفمندی یارانه‌ها منظور شود و عبارت مذکور شامل درآمد و منابع حاصل از فروش گاز، آب، برق و غیره قبل از قانون مذکور نمی‌شود. نماینده چناران ادامه داد: هدف قانون‌گذار این بوده است که مابه‌التفاوت قیمت قدیم و جدید به حساب یارانه‌ها واریز شود و درآمد مربوط به قدیم کمافی‌السابق برای اجرای تعهدات شرکت‌های مذکور هزینه شود. وی ادامه داد: با توجه به اینکه دولت بدون توجه به ماده مذکور همه درآمدهای قدیم و جدید را یک‌جا برای افزایش یارانه و پرداخت پول به مردم دریافت می‌کند، نمایندگان مجلس این طرح را با قید دو فوریت ارایه کردند. دهقان خاطرنشان کرد: هدف از تصویب قانون هدفمندی یارانه‌ها این بود که این قانون موجب رونق تولید و اقتصاد شود نه اینکه با برداشت نادرست قانون با زیر پا گذاشتن برخی مواد قانونی، عمران و آبادانی کشور را با اختلال مواجه کنیم.

هدفمندی قانونی که به بیراهه رفت

ماهیت هدفمندی یارانه‌ها را می‌توان به عنوان تغییر در نظام پرداخت یارانه تفسیر کرد که در دو محور اساسی خلاصه می‌شود. محور اول شامل حذف یارانه و آزادسازی قیمت حامل‌های انرژی و سایر کالا‌های یارانه‌ای است که در مرحله اول بخشی از یارانه حذف و قیمت‌های جدید اعلام شده است. حذف یارانه و افزایش قیمت انرژی و سایر کالا‌های یارانه‌ای را می‌توان به عنوان یک شوک طرف عرضه در سطح اقتصاد کلان تفسیر کرد که دربردارنده یک فشار هزینه‌ای است. محور دوم این قانون شامل بازتوزیع درآمد حاصل از حذف یارانه‌های غیرمستقیم و افزایش قیمت‌ها در اقتصاد کشور است؛ در این بازتوزیع درآمد، سهم مردم برابر ۵۰درصد، سهم تولیدکنندگان برابر ۲۰درصد و سهم دولت برابر ۱۰درصد، در نظر گرفته شده است. در حال حاضر سهم مردم به صورت علی‌الحساب (۴۵هزار و ۵۰۰ تومان به ازای هر نفر در ماه) پرداخت شده است. قاعدتاً دولت هم در برداشت سهم خود مشکلی نخواهد داشت اما هنوز مکاتیمم پرداخت یارانه بخش تولید و بنگاه‌های اقتصادی در ابهام قرار دارد و بر اساس گزارش‌های موجود قانون هدفمندی در این بخش اجرا نشده و بر همین اساس بیشترین آسیب از اجرای قانون منوجه تولید شده است، به‌طوری‌که نفس

ارز	قیمت(تومان)	تغییر(تومان)
دلار آمریکا	۱۴۸۰	۴۵+
یورو	۱۹۲۰	۵۰+
پوند	۲۳۵۰	۵۰+
دلار کانادا	۱۴۹۰	۲۰+
یکمدری‌ژاپن	۱۸۶۰	۱۰-
دین‌هم	۴۱۰	۱۵+

خبر

با ثبت رکورد ۲۹درصد طی یک دهه اخیر رخ داد

تحلیل بیشترین تورم به کم‌درآمدها
■ ایستنا: اگرچه نرخ تورم در سال ۱۳۸۷ پس از یک روند افزایشی به عدد کم‌سابقه ۲/۵درصد رسید، اما اطلاعات منتشرشده توسط مرکز آمار ایران نشان می‌دهد که این عدد برای دهک اول یعنی کم‌درآمدترین قشر جامعه ۲۹درصد بوده است. بر اساس گزارش جدیدی که مرکز آمار ایران با عنوان نرخ تورم و شاخص‌های قیمت کالا و خدمات مصرفی به تفکیک دهک‌های هزینه‌ای خانوارهای شهری در کل کشور منتشر کرده است طی سال‌های ۸۲ تا ۸۹ دهک اول با وجود کم‌درآمد بودن، بیشترین تورم را در کشور متحمل شده است. بر این اساس طی این مدت همواره تورم موجود برای دهک اول جامعه بیشتر از تورم متوسط کل کشور بوده است. به طور مثال در سال ۱۳۸۲ در حالی که نرخ تورم به طور متوسط در کشور ۱۳/۹درصد بوده این عدد برای دهک اول ۱۶/۱درصد ثبت شده است. در سال ۱۳۸۷ تورم کل کشور ۲۵/۵درصد بوده اما این عدد برای دهک اول ۲۹درصد نشان داده شده است. همچنین در سال ۱۳۸۹ در حالی که تورم کل کشور ۱۲/۹درصد بوده این شاخص برای دهک اول جامعه ۱۵/۸درصد بوده است.

حق بیمه بیکاری ۴درصد حقوق بیمه‌شدگان تعیین شد

■ شرق: با تصویب ۱۱ ماده طرح فوریتی بیمه بیکاری، حق بیمه بیکاری، چهاردرصد حقوق بیمه شده تعیین شد. نمایندگان مجلس شورای اسلامی با تصویب ماده ۱۱ طرح فوریتی بیمه بیکاری حق بیمه بیکاری را به میزان چهاردرصد مزد یا حقوق بیمه شده در نظر گرفتند که سده‌درص آن باید توسط کارفرما و یک‌درصد توسط دولت تأمین شود. دستنگاه‌های اجرایی دولتی در سال اول اجرا سهم کارفرما را از محل صرفه‌جویی در هزینه‌های جاری خود تأمین و پرداخت می‌کنند. طبق این مصوبه دولت مکلف است در سال‌های بعد منابع مورد نیاز را جداگانه و در ذیل ردیف هر دستگاه در بودجه سنواتی پیش‌بینی کند و در اختیار صندوق قرار دهد. نمایندگان مجلس مصوب کردند چنان‌چه مقرری‌بگیر بیکاری از قبول شغل پیشنهادی خودداری کند، مقرری کمکهزینه‌بیکاری وی قطع می‌شود. نمایندگان مجلس همچنین مقرر کردند چنان‌چه مقرری‌بگیر به کار اشتغال یابد یا پنا بر اعزام وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل و سایر واحدهای ذیربط بدون عذر موجه از شرکت در دوره‌های کارآموزی خودداری کند، کمک هزینه بیکاری وی قطع می‌شود. بر این اساس چنان‌چه مقرری‌بگیر بیکاری پس از برقراری مستمری، به اعتیاد ابتلا یابد یا به طور قطعی محکوم به مجازات قاچاق مواد مخدر، سرقت یا کالاهاربری شود کمکهزینه بیکاری وی قطع خواهد شد. بر این اساس در مورد افراد متأهل مذکور و درخصوص واجدان شرایط تأمین اشتغال، می‌باشند، حمایت موضوع این طرح با نظارت و اعلام حسب مورد توسط سازمان بهزیستی یا مددکاری زنان از طریق همسر یا یکی از فرزندان یا یکی از خویشاوندان نزدیک صورت می‌پذیرد. همچنین چنان‌چه چ ۱۰ سال از آغاز حمایت‌های مربوط به بیکاران متقاضی کار سپری شده باشد، مقرری کمک هزینه بیکاری قطع خواهد شد.

نامه انجمن صنفی صنایع لبنی به دولت مشکل شکاف ۱۶درصدی را حل کنید

■ خبرآنلاین: انجمن صنفی صنایع فرآورده‌های لبنی ایران طی نامه‌ای به مسئولان دولتی در رابطه با شکاف ۱۶درصدی میان بهای تمام شده و بهای فروش هشدار داد. انجمن صنفی صنایع فرآورده‌های لبنی ایران در نامه‌ای سرگشاده به کلیه مسئولان دولت، فعال کردن «تجارت آزاد» نظیر «قابلیت آزاد»، «عرضه و تقاضا و حمایت و صفر فاصله» را خواستار شد. انجمن صنفی صنایع فرآورده‌های لبنی با اعلام اینکه شکاید این نامه آغازی برای پایان بخشیدن به سیاست‌هایی که پدیدآورنده مشکلات و موانع بر سر راه ادامه و توسعه تولید صنایع لبنی و راه‌حلی برای برون‌رفت از شرایط بفرنج کنونی باشند، در بخشی از این نامه می‌نویسد که اجرای طرح هدفمندی یارانه‌ها به‌طور میانگین اثربخشی حامل‌های انرژی، حمل و نقل، سب‌مبندی، دسترس‌مزد و مالیات بر ارزش افزوده،) (منهای ماده اولیه اصلی صنعت- شیر خام) حدود ۳(درصد افزایش در قیمت تمام شده کالاهای لبنی را به همراه داشته است. شیر خام تولیدی داملاری‌های کشور نیز مستقلاً به دلیل افزایش قیمت نهاده‌های دامی و سایر عوامل تولید کشاورزی و داملاری نیز ۳۳درصد افزایش بها کرده که میانگین معادل ۲۱درصد افزایش در قیمت تمام شده کالاهای لبنی را موجب شده است. به عبارتی طی یک سال گذشته صنایع لبنی جمعا ۳۴درصد افزایش در اقلام تشکیل‌دهنده قیمت تمام شده خود را متحمل شده‌اند، در حالی که از سازمان حمایت مصرف‌کنندگان تولیدکنندگان فقط ۱۸درصد مجوز اصلاح قیمت اخذ کردند. صنایع لبنی طی یک سال گذشته حدود ۱۲۰۰میلیارد تومان منابع مالی داخلی صنعت را به دلیل پیشبرد طرح هدفمندی یارانه‌ها از دست داده است و دیگر قدرت تحمل ۱۶درصد شکاف بین بهای تمام شده و بهای فروش را ندارند.

ایران سیزدهمین مصرف‌کننده‌نفط

■ ایستنا: نگاه به امار مصرف نفت خام دنیا گویای آن است که در اولین دهه قرن ۲۱ (سال‌های ۲۰۰۹تا۲۰۲۰ میلادی) ایران به عنوان سیزدهمین مصرف‌کننده بزرگ نفت خام دنیا شناخته شده است. آمریکا، چین، ژاپن، هند و روسیه پنج کشوری هستند که به ترتیب بیشترین مصرف نفت خام در این سال‌ها را داشته‌اند.